

FIRMA

Firmy audytorskie – plusy i minusy współpracy

Audyt powinien być traktowany jako usługa doradcza, a nie decyzja ostateczna.

Pozwala spojrzeć krytycznym okiem na firmę, nie jest jednak pozbawiony wad.

Co zrobić, aby efektywność działania firmy audytorskiej była jak najwyższa?

Rozpoczęcie współpracy z zewnętrzną firmą audytorską odbywa się zawsze od przedstawienia i zrozumienia podstawowych zasad, celów i zadań. Audyt może dotyczyć każdego obszaru działalności przedsiębiorstwa: finansów, personelu, parku maszynowego czy zarządzania projektami. Najczęściej decyzja o jego przeprowadzeniu jest podjęta pod wpływem przesłanek, takich jak dbałość o wizerunek i opinię firmy czy chęć krytycznej oceny planowanego bądź ukończonego przedsięwzięcia albo wymogów prawnych.

JEŚLI PRZEDSIĘBIORSTWO, JEGO FINANSE I DZIAŁANIA SĄ CERTYFIKOWANE PRZEZ FIRMĘ AUDYTORSKĄ, JEST TO WYRAŹNY SYGNAŁ DLA KOOPERANTÓW, ŻE SPÓŁKA DZIAŁA ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYM PRAWEM I PRZYJĘTYMI ZASADAMI

Na audyt decydują się zazwyczaj największe korporacje, którym dedykowane są międzynarodowe firmy audytorskie z tzw. wielkiej czwórki: Ernst & Young, PricewaterhouseCoopers, KPMG czy Deloitte. Dla pozostałych spółek pozostają lokalne, regionalne firmy audytorskie. Dylemat dotyczący wyboru audytora jest dość prosty, gdyż obie grupy oferują porównywalny poziom merytoryczny, a różnica występuje jedynie w cenie, gdyż za usługi wspomnianych firm płaci się więcej ze względu na ich renomę.

Jak działają firmy audytorskie?

Standardy oraz schemat pracy i działań w firmach audytorskich, bez względu na ich zasięg czy renomę, są podobne. Podstawowe, operacyjne i techniczne zadania, takie jak zbieranie danych i informacji z firmy leżą w gestii pracowników niższego szczebla. Niestety ich kompetencje i wiedza nie zawsze są na odpowiednim poziomie. Dopiero na wyższym poziomie wstępne dane i dokumenty są analizowane i wyciąga się z nich wnioski. Następnie trafiają one do innego biura tej samej spółki, która poddaje je ostatecznej weryfikacji. Taki proces zapewnia niezależność opinii i działań, jednakże, może to stwarzać pewne trudności dla zlecającego audyt. Przykładowo, za każdym razem w firmie może pojawić się inny zespół audytorów zewnętrznych, zbierających i analizujących dane, co może stworzyć czasochłonny problem z wytłumaczeniem im zasad działania firmy. Co więcej, ze względu na politykę i praktyki firm audytorskich nie można pominąć tego faktu i przykładowo zlecić audytu jednemu zespołowi terenowemu, gdyż tłumaczy się to dużą rotacją pracowników oraz niezależnością działań. Jest to jednak wada, którą audytor może zrekomensować dzięki przypisaniu partnera do spółki, odpowiedzialnego za całość prac i ostateczne opinie.

Różne rodzaje audytów

Firmy audytorskie nie przeprowadzają jedynie audytu finansów.

W swojej ofercie posiadają także audyt programów inwestycyjnych, audyt personalny, audyt biznesowy czy audyty techniczne.

JEDNYM Z NAJBARDZIEJ POWSZECHNYCH, STANOWIĄCYCH NAJWIĘKSZĄ CZĘŚĆ ZADAŃ FIRM DORADCZYCH RODZAJEM AUDYTU (OPRÓCZ AUDYTU ISO), JEST AUDYT SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Popularny audyt sprawozdania finansowego to po prostu dokładna i wnikliwa analiza finansów spółki w danym okresie. Nieco mniej standardowym jest audyt biznesowy. Jednym z przypadków, w którym się go zleca, jest chęć uzyskania niezależnej opinii certyfikowanego ośrodka w przypadku przygotowania i wdrożenia biznesplanu danego przedsięwzięcia biznesowego. Jest to szczególnie istotne i pomocne w kontaktach z firmami trzecimi, takimi jak banki, instytucje finansowe czy inwestorzy, wobec których firma legitymująca się opinią audytora jest dużo bardziej wiarygodna. Należy jednakże mieć na uwadze, że doświadczona firma, która nadzoruje i opiniuje projekt, ma zazwyczaj dużą wiedzę teoretyczną, a mniejszą praktyczną. Oznacza to, że opiniowała już prawdopodobnie kilkaset biznesplanów, lecz nie ma wystarczającej wiedzy wynikającej z ich wdrożenia,

realizacji i ewaluacji. Może to mieć skutek taki, że pomimo doskonałej opinii firmy audytorskiej – nowe przedsięwzięcie, ze względu na brak wiedzy i doświadczenia w realizacji, nie uniknie ryzyka. Z tego powodu nie można w sposób bezkrytyczny patrzeć na opinie firmy doradczej, a traktować ją jako potencjalne, dodatkowe źródło analizy. Dużo lepiej pod tym kątem prezentuje się audyt techniczny. Dotyczy on urządzeń i parku maszynowego. Zleca się go, gdy firma przeprowadza optymalizację produkcji czy opracowuje projekt modernizacji i chce uzyskać niezależną opinię potwierdzającą ekonomiczne i technicznie uzasadnienie takiej decyzji. Opinię w audycie technicznym są dużo trafniejsze i charakteryzują się niższym marginesem błędów z dwóch powodów. Po pierwsze dotyczą maszyn i urządzeń, a więc czynnik ludzki, czyli najbardziej zawodny, został ograniczony do minimum. Po drugie, ten rodzaj audytu jest przeprowadzany przez osoby mające duże, wieloletnie doświadczenie w pracy z podobnymi urządzeniami. Polityka firm doradczych pozwala jedynie na zatrudnianie i opiniowanie poprzez osoby, które miały do czynienia z badanymi urządzeniami poprzez pracę czy bezpośrednią styczność z nimi, a nie przez szkolenia i wiedzę teoretyczną.

AUDYT TECHNICZNY NIE JEST WOLNY OD WAD

Najczęściej spotykaną wadą jest wydawanie opinii i propozycji przez audytora, który nie zawsze bierze pod uwagę możliwości finansowe firmy. Proponuje i rekomenduje rozwiązania ulepszenia, które nie zawsze są najtańsze, gdyż pozwala mu to na zachowanie własnego marginesu błędu. Dlatego też, ponownie, niezbędne jest traktowanie opinii audytora jako doradczej, a nie jedynej słusznej.

Wady i zalety

Współpraca z firmą audytorską, niezależnie od rodzaju przeprowadzanego audytu, powinna mieć charakter dwustronny. Należy mieć jak najwięcej rzeczy przedyskutowanych z ośrodkiem wydającym opinie. Nie należy natomiast, jak zostało udowodnione, traktować opinii audytora jako ostatecznych, gdyż mają one swoje wady i zalety. Trzeba przede wszystkim pamiętać, że audytor ma swój poziom odpowiedzialności. Jest to szczególnie istotne w przypadku audytu finansowego czy podatków. Opinie zakładają pewien margines błędu i mogą rekomendować wyższe kwoty podatkowe do opłacenia. Należy pamiętać, że choć audytorzy mają zapisane klauzule o odpowiedzialności, to ich realna odpowiedzialność za decy-

Sergii Krasulenko
Ekspert firmy doradczej
Growth Business Management (GBM), posiada ponad 15-letnie doświadczenie w branży finansowej. Specjalizuje się we wdrażaniu nowoczesnych systemów zarządzania. Laureat konkursu Dyrektor Finansowy Roku 2008.

zje jest bardzo ograniczona. Po drugie należy zawsze dobrać poziom audytu do wymogów i traktować doradztwo jako inwestycję, która się zwraca, a nie zbędny wydatek. Główną zaletą audytu jest możliwość krytycznego spojrzenia na przedsiębiorstwo, wadą natomiast – brak realnej odpowiedzialności firmy doradczej. ■

Sergii Krasulenko
Ekspert Growth Business Management